

Dr. Kustár Zoltán
rektor részére
DRHE Rektori Hivatal
Helyben!

Jelentés a DRHE teológia szakról

2018. június 15.

A 2014/15-ös sikeres szakakkreditáció után a DRHE teológia szak, illetve az ennek részeként működő lekipásztori szakirány helyzetének értékelésére először, a 2016. január 15-ei teológiai intézeti értekezleten került sor. Ennek során szakfelelősi előterjesztésem alapján a szak oktatói közössége az akkreditációs jelentésben észrevételezett hiányosságok korrekciójával kapcsolatos feladatsor teljesítését tekintette át.

Ezt a jelentést a DRHE aktuális minőségbiztosítási szabályzat 12. § értelmében, a 2016/17 és 2017/18. évre vonatkozóan nyújtom be. Elkészítéséhez a szak hallgatóinak tanulmányaira, tehetséggondozására vonatkozó adatok és kérdőíves felmérések 1-2 összesített eredményei, a 2018. május 9-én az Andaházy Kollégiumban megtartott hallgatói, illetve a 2018. május 22-ei oktatói fórum tanácskozásai és reflexiói szolgáltak alapul.

1) Jelentkezési és felvételi adatok, azok változásának iránya, tendenciái

Ahhoz, hogy a tendenciák érzékelhetően legyenek, a rendelkezésünkre álló utóbbi öt év jelentkezett és beiratkozott hallgatóinak az adatsortát áttekinteni: (J: Jelentkezők; B: Beiratkozottak)

Szak	2013		2014		2015		2016		2017	
	J	B	J	B	J	B	J	B	J	B
Teológia-lelkész	22	20	32	22	28	17	21	15	15	13
Teológia	2	2	2	1	2	1	0	0	2	0
Összesen	24	22	34	23	30	18	21	15	17	13

➤ *A szakra belépő hallgatók adatai előbb stagnálást, majd 2015 után egyértelmű csökkenést mutatnak. Ismereteim szerint ez a tendencia nem intézmény specifikus jelenség. Hasonló folyamat érvényesül térségünk adott képzést biztosító szakjai esetében is. A jelenség okainak értelmezése alaposabb szociológiai, egyház- és oktatásszociológiai elemzést kívánna.*

- Erre a negatív jelenségre intézményi szinten első sorban a „rekrutációs bázis” tudatosabb, célirányosabb elérésével, megszólításával szükséges reagálnunk. Ennek jegyében került sor a DRHE honlap, mint meghatározó táldközösi-kommunikációs felület fejlesztése mellett, reklámanyagok készítésére, iskolai bemutatkozó alkalmakra és a nyílt napok még tudatosabb szervezésére. A tisztántúli református lelkési kar mellett az egyházi fenntartású középiskolák vezetőivel és vallástanáraival is igyekszünk szorosabbra fűzni a kapcsolatokat. Ennek az intenzív munkának az eredményei szakunk esetében, a jelentkezők számának növekedésében egyelőre nem látszanak, bár azt is nehéz megítélni, hogy ezek nélkül milyen jelentkezési adataink lennének.
- A lelkési pálya iránti érdeklődés általános visszaesését érzékelve, a fórumbeszélgetések során ismételten megfogalmazódott egy, a pedagógusokéhoz hasonló református lelképásztori életpálya modell kialakítása, illetve ennek elősegítésére vonatkozó igény. Ezen kívül jól használható javaslatként fogalmazódott meg a tisztántúli református egyházi középiskolák „csendes napjai” és „pályaorientációs napjai” teológus hallgatók részvételével együtt történő felkeresésének, és az iskolákban „kihelyezett szakmai nap” szervezésének a lehetősége.

2) A Neptun egységes elektronikus tanulmányi rendszer adatai

lé=beiratkozók létszáma, le=lemorzsolódás

Szak	2013		2014		2015		2016		2017		
	lé	le	lé	les	lé	le	lé	le	lé	le	
Teológia	2	1	1	1	1	1	1	2	1	-	-
		A sikertelen javító és ismétlő javító vizsgák megengedett számának túllépése		Saját bejelentés a képzés megszakítására		Képzési kötelezettségek nem teljesítése		Képzési kötelezettségek nem teljesítése		A sikertelen javító és ismétlő javító vizsgák megengedett számának túllépése	
Teológia-lelkész	20	1	22	2	17	2	15	3	13	0	-
		A sikertelen javító és ismétlő javító vizsgák megengedett számának túllépése		Képzési kötelezettségek nem teljesítése		Képzési kötelezettségek nem teljesítése		Képzési kötelezettségek nem teljesítése		Saját bejelentés a képzés megszakítására	
	1	Atvétel kérelemre más magarországi intézménybe	2	Képzésváltás intézményen belül							

1	Bejelentkezés elmulasztása a megengedettnél többször	1	Saját bejelentés a képzés megszaktítására
1	Képzésváltás intézményen belül		

➤ *A rendelkezésekre bocsátott adatok alapján az állapítható meg, hogy a teológiai szakra beiratkozó első éves hallgatók között továbbra is alacsony a lemorzsolódók aránya.*

3) A hallgatói elégedettség, az elégedettség felmérések és a szak hallgatóinak fórumán szerzett tapasztalatok alapján

A fórumon részletesebb étékelés, diszkusszió az alábbi kérdésekben alakult ki:

1. Az évközi gyakorlatok hasznosságával kapcsolatban megoszlottak a vélemények. Többen azt az álláspontot képviselték, hogy a gyakorlóiskola steril környezetet kevésbé készít fel az átlagos mai iskola világával való megismerkedésre. A gyülekezeti gyakorlatokkal kapcsolatban sem voltak egységesek a tapasztalatok. Abban volt teljes körű egyetértés, hogy a gyakorlatvezető lelkes segítőkészsége, hozzáállása határozza meg a gyakorlat eredményességét. Abban a kérdésben teljes összhang mutatkozott, hogy gyakorlatorientált képzésre van szükség egyetemünkön.
2. A hallgatói kérések, kérdések oktatói kezelésével kapcsolatos kérdéskörben az a vélemény fogalmazódott meg, hogy (1) szakmai diskurzusok tekintetében főleg a felsőbb évfolyamok hallgatói rendelkeznek olyan széleskörű ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik számukra az érdemi dialógust az órákon tárgyalt témakörökben; (2) az oktatók rugalmasságát, segítőkészségét megfelelőnek tartják a hallgatók.
3. A hallgatói ügyek intézésével kapcsolatos útvonalak, gyorsaság, rugalmasság témakörében nem volt érdemi hozzászólás a diákok részéről.
4. Az egyetemi légkörrel, az új kollégiummal egészében elégedettek a hallgatók.

Megfoglalmazott, egyértelmű hallgatói igények:

5. A kollégiumban való fénymásolás lehetősége hangsúlyos igényként jelent meg a résztvevők körében. Fontosabbnak tartják a kollégiumban biztosítandó fénymásolási lehetőséget, mint az egyetemen való hasonló szolgáltatásbővítést.
6. Ehhez kapcsolódik az az igény, hogy egy legfontosabb alapkönyveket tartalmazó kézikönyvtár kerüljön elhelyezésre az internátusban.
7. Hallgatói igény mutatkozik egyes évfolyamok körében a túlfeszítettnek érzett vizsgaidőszak miatt arra a lehetőségre, hogy bizonyos tárgyak esetében a vizsga kiváltásra kerülhessen évközi feladatok teljesítésével. (Konkrétan a romológia tárgyat nevesítették.) A javaslat lényege az, hogy az elmúlt években megkezdett jegymegajánlási rendszer, mely több tárgy esetében is pozitív visszajelzést kapott (pl. Bibliaismeret), kerüljön bevezetésre néhány felsőbb éves tárgy esetében is, ahol ez lehetséges.

8. Kérésként fogalmazódott meg, hogy a tehetséggondozás ne csupán a doktori képzésre készítsen fel, hanem legyen a gyülekezeti munkára felkészítő, gyakorlatorientáltabb ága is.

Hallgatói elégedetlenség, beavatkozás kérése:

9. Legnagyobb elégedetlenség a tanulmányi ösztöndíjak elosztási rendszerével kapcsolatban fogalmazódott meg. Azt kérték a fórum résztvevői, hogy a kötelező tárgyakkal való haladás súlyozottan jelenjen meg az ösztöndíjindexben. Többben sérelmezték, hogy kötelező tárgyakat nem teljesítő társaik a szabadon választható kreditekkel jobb átlagokat érhetnek el, ezzel magasabb tanulmányi ösztöndíjra jogosultak a mintatantervet pontosan betartó társaiknál.

10. Ugyancsak kezdeményezték a legációs választás hasonló elvek alapján történő igazságosabbá tételét.

➤ *A teológia szak hallgatói visszajelzéseit általánosságban pozitívnak látom. Ezzel együtt is fontos, hogy felmérés eredményei kapcsán a hallgatói fórumon megfogalmazó konkrét kérésekről, felvetésekről értesüljön az adott ügyért felelős munkatárs, bizottság, illetve működésük során ezeket vegyék figyelembe.*

4) Tehetséggondozás (versenyeredmények, TDK)

2016/2017

Tehetségmérés:

A DRHE Pedagógiai és Pszichológiai Tanszékének szakmai irányítása alatt a 2016/2017-es tanév őszi félévében két mérést végeztünk el az I. évfolyamos hallgatók között (65 fő). Elsőként októberben a Raven-teszttel szűrtük a kiemelkedően magas intelligenciával rendelkező hallgatókat (24 fő, ebből 4 fő hitéleti szakos, ebből 3 fő teológus-lelkész szakos), majd novemberben a Renzulli-Hartmann skála segítségével azonosítottuk a tehetségeket (9 fő, ebből 2 fő teológus-lelkész szakos).

Intézményi TDK:

A 2016/2017-es tanév intézményi TDK-konferenciáján (2016.11.17.) 5 teológia-lelkész szakos hallgató szerepelt előadással.

Országos versenyek, OTDK:

Gerhardus Tudományos Diákköri Konferencia (2017. február 23–24.): Prém Alexandra I. hely (témavezető: Dr. Kovács Ábrahám), Dicső Melinda I. hely (témavezető: Dr. Hodossy-Takács Előd), Simon Mátyas II. hely (témavezető: Dr. Németh Áron), Damásdi Péter különdíj (témavezető: Dr. Kustár Zoltán).

XXXIII. OTDK: Társadalomtudományi Szekcióban (2017. április 11–13.) Prém Alexandra II. hely (témavezető: Dr. Kovács Ábrahám), Erbach Viola II. hely és különdíj (témavezető: Dr. Gonda László), Dicső Melinda különdíj (témavezető: Dr. Hodossy-Takács Előd).

A XX. Partiumi Tudományos Diákköri Konferencia: Kis Kendi Dávid II. hely (témavezető: Dr. Hodossy-Takács Előd).

2017/2018

Tehetségmérés:

A DRHE Pedagógiai és Pszichológiai Tanszékének szakmai irányítása alatt a 2017/2018-as tanév őszi félévében két mérést (Raven; Renzulli-Hartmann) végeztünk el az I. évfolyamos hallgatók között (75 fő, ebből 15 fő hitéleti szakos). Elsőként szeptemberben a Raven-teszttel szűrjük a kiemelkedően magas intelligenciával rendelkező hallgatókat (33 fő ebből 8 fő teol-lelk. szakos), majd novemberben a Renzulli-Hartmann skála segítségével azonosítottuk a tehetségeket (13 fő, ebből 5 teol-lelk. szakos).

Intézményi TDK:

2018 tavaszán (2018.04.24) 8 teológus lelkész szakos hallgató tartott kutatási beszámolót versenyen kívüli résztvevőként az intézményi TDK-konferencián.

OTDK: a 2017/2018-as tanévben nem volt

- *A teológia szakon a tehetséggondozó munka továbbra is eredményesen működik.*

5) A záróvizsgák tapasztalatai

- *A záróvizsgák szervezése és a tételsorainak frissítése a korábbi években kialakított rend szerint zajlott.*
- *A 2017/18. tanév tanulmányi rendjének – a záróvizsgákkal is összefüggő – új fejleménye volt, hogy a szakdolgozatok elektronikus változatát a teológia szakos hallgatóknak immár nem CD mellékletben, hanem az egyetem e célra létrehozott elektronikus tárhelyére – a „szakdolgozati repozitóriumba” – történő feltöltéssel kellett benyújtania. Az új rendre történő átállást: a közeríthető feltöltési rend és felület kialakítását, kapcsolódó szabályzatmódosítások, a gyakorlati kivitelezés stb. koordinálását a tudományos rektor-helyettes által irányított munkacsoport hajtotta végre. A repozitórium szabályzatban rögzítettek szerint, a tanév során szintén előrehaladt a korábbi évek szakdolgozatainak, visszamenőleges feltöltése is. A feltöltési adatok és a visszajelzések alapján is fontos sikerként értékelhető, hogy ezt a nagyobb átállást sikerült zökkenőmentesen megvalósítani.*

Nyelvvizsga hiányában ki nem adott oklevelek 2013-2017. között

Szak	2013			2014			2015			2016			2017	
	záró- vizsgázott	NYV hiányzik												
Teológia- lelkész	19	0	18	0	19	1	28	3	18	6				
Teológia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0		

- *A 2016. és 2017. évben a korábbiakhoz viszonyítva növekedett a nyelvvizsga hiányában ki nem adható oklevelek száma.*

6) Végzett hallgatók elégedettségi felmérése(i)

„Debreceni Református Hittudományi 1,3,5 éve végzett teológusok-lelkészek véleménye Diplomás Pályakövetés 2018” kérdőívre, viszonylag kevés, kilenc korábbi hallgatónk válaszolt. Az ennek kapcsán készült diagramok alapján nehéz a végzettek jóval szélesebb körének egészére következtetéseket levonni. Ezért a végzett hallgatók helyzetével kapcsolatban hasznos az Oktatási Hivatal Felsőoktatás Elemzési Főosztály Diplomás Pályakövető Rendszer DRHE hitéleti osztálytan képzéseiben 2012/13 és a 2014/15 tanévben abszolútóriumot szerzett hallgatóira vonatkozó statisztikai adatait itt áttekinteni:

Végzés tanéve	Munkarend	Végzetek száma	Felsőfokú FEOR 2016 május
2012/13	nappali	16	1
2014/15	nappali	17	2
Végzés tanéve	Átlag jövedelem 2016 májusban	Medián jövedelem 2016 májusban	
2012/13	136.397.-	111.000.-	
2014/15	99.707.-	111.000.-	
Végzés tanéve	Státusz - dolgozik	Státusz - tanul és dolgozik	
2012/13	6,25%	n. a.	
2014/15	11,76%	5,88%	
Végzés tanéve	Státusz - tanul	Státusz - gyermeknevelő	
2012/13	31,25%	12,50%	
2014/15	5,88%	n. a.	
Végzés tanéve	Státusz - álláskereső	Státusz - külföldön tartózkodó	
2012/13	n. a.	n. a.	
2014/15	n. a.	n. a.	
Végzés tanéve	Státusz - NAV jövedelem	Státusz - ONYF jövedelem	
2012/13	37,50%	n. a.	
2014/15	70,59%	n. a.	
Végzés tanéve	Státusz - külföldi állampolgár	Státusz - tanul passzív	

2012/13	n. a.	n. a.
2014/15	n. a.	n. a.
Végzés tanéve	Státusz - nem besorolható	
2012/13	n. a.	12,50
2014/15	n. a.	5,88
Végzés tanéve	Elhelyezkedési idő átlag (hónap)	
2012/13	5	
2014/15	2,29	

➤ *Viszonylag kevés korábbi hallgatónk válaszolt elégedettségi felmérésre. Ezzel együtt megállapítható, hogy a beérkezett kérdőívek válasza az egyetemünkön folyó lelkészképzést összességében és részleteiben is alapvetően pozitívan értékeli. A lelkési szolgálatához napjainkban sok helyen szorosan kapcsolódó feladatok közül nagy számban tartják hiányosnak a gyülekezeti menedzsmenttel, a szociális intézmény és az iskola fenntartással, illetve a pályázatirással kapcsolatosan szerzett ismereteiket. Véleményem szerint a hatodéves képzés szervezése, vagy még inkább a lelkésztovábbképzés kapcsán lehetne és kellene hangsúlyosan figyelembe venni ezt a visszajelzést, illetve ezekkel a területekkel kapcsolatos speciális elméleti és gyakorlati tudás megszerzését szervezett formában lehetővé tenni a református lelkési kar számára.*

7) A szak oktatóinak helyzetértékelése, a szakra vonatkozó, a szak oktatói bevonásával készített C-SWOT analízis alapján

Külső korlátok, hozzászólások:

Kustár Zoltán: Visszaul Bölcseki Gusztáv korábbi megállapítására, hogy a Református Zsinatunk is elfogadta a vonatkozó törvényt; ezek a képzések devalválják az egyetemi munkát.
 Komoly külső korlát volt korábban az alacsony létszámú szak indítása esetén a finanszírozási feltételrendszer. Nem volt érdemes kis létszámú szakokat indítani; viszont ez a korlát lényegében mára megszűnt.
 Fazakas Sándor: Nem ugyanolyan képzettséget ad a RPI akkreditált képzése. Ezzel a képzéssel csak segíthetik a lelképásztor munkáját, bekapcsolódhatnak a gyülekezetek hitoktatói tevékenységbe.
 Bodó Sára: Külső korlát például, hogy Kárpátaljáról püspöki elengedéssel jelentkezhet a hallgató lelkész szakra. Mi történik akkor, ha időközben szakot vált? Nem arról szól az engedélye.
 Fazakas Sándor: Az életpálya modell hiánya is külső korlát. A lelkészek egzisztenciális problémákkal küzdenek, olykor tragikus a helyzetük. A megélhetéshez több részből tevődik össze a jövedelmük, ami több munkát, leterheltséget eredményez. Jellemző a korai kiégés.
 Baráth Béla Levente: A jelentkezők száma stagnál, illetve csökken. Ez a jelenség hat a felvételizőkre, a jelentkezettek színvonalára.

Kovács Ábrahám: Demográfiai mélyrepülés mellett mi az oka a csökkenő jelentkezésnek? Az okok feltárásához szociológiai vizsgálatra lenne szükség. A Statisztikai Hivatal adatait is érdemes lenne tanulmányozni.

Baráth Béla Levente: A pálya iránt csökken az érdeklődés.

Bodó Sára: Hallgatóink más motivációkkal jönnek a Teológiára, mint korábban. Szembesülnék a sokféle feladattal, sokszor nem tudnak vele mit kezdeni, ami miatt motiválatlanná válnak, még a kiégés előtt. Ekkor még nem lehet kiégésről beszélni, hiszen még alig van tapasztalatuk. Hodossy-Takács Előd: A ma 20 éves hallgatóinknak ma már A, B és C tervük van a jövőjükre vonatkozóan. Még azoknak is, akik óvodás koruk óta lelkészek akartak lenni. A motivációjuk megváltozott.

Külső korlát, összesítés alapján kialakult sorrend szerint:

- aprózódás
- hitoktatás, Zsinati határozat
- életpályamodel hiánya
- lelkészek anyagi problémái
- kiégés tényezői (kiváltó tényezők)
- lakhatás a Kálvin téren kívül

Belső korlátok, hozzászólások:

Hodossy-Takács Előd: Milyen egyéb belső korlátaink vannak? Létszámcsökkenés következménye: nem tudunk elindítani minden választható kurzust.

Fazakas Sándor: Nem tudunk mit kezdeni a megváltozott motivációval.

Gonda László: Az épület jellege. A hallgatók közösségi élete távol van az iskolától.

Kustár Zoltán: Két lehetőség van: 1. Nem kötelező a bentlakás. 2. Kötelezővé tesszük. Az, hogy az internátus nem itt van, az kész tény, fölünk független körülmény, mivel a Kollégium felújítási projektjébe nem szólhattunk bele. Ez nem belső korlát, hanem külső.

Hodossy-Takács Előd: Több debreceni lakos kéri a felvételt az Andaházy Kollégiumba. A hallgatók örülnek, hogy végre a helyükön vannak, belefáradtak a korábbi évek költözéseibe.

Kovács Ábrahám: Kollégista diákként visszaemlékezem, hogy milyen jó nevelési szintér volt együtt sportolni, focizni a felsőbb évesekkel, a tanárokkal. Ma mit tudunk helyette adni a diákjainknak?

Németh Áron: A tudományos utánpótláshoz szük a merítés.

Kustár Zoltán: Az oktatók terhelhetőségi korlátai; az oktatói korfa felső középkorú, a fiatalok nemzedéke hiányzik.

Bölcskei Gusztáv: Szerintem felesleges szociológiai megközelítéssel kutatni az okokat. Egyszerűen más szakokra jelentkeznek a fiatalok. Szétaprózódott a felsőoktatás. A jelenségeket együtt kell látnunk, 100 év alatt is sokszor változott a Kollégiumban a hallgatói létszám. Mennyiben befolyásolná a diákok és az oktatók kollégiumi jelenléte a nevelési helyzetet, amikor a diákok este 7 óráig órán vannak? Az új

kreditrendszer következménye, hogy a hallgatók kritikus életrészakaszban, lemaradás, lemorzsolódás esetén tűnnek el a szemünk elől, amikor a legnagyobb szükségük lenne támogatásra és tanácsadásra.

Belső korlátok, összesítés alapján kialakult sorrend szerint:

- megváltozott motiváció
- létszám
- tudományos utánpótlás, merítés
- oktatók akkreditációs terheltsége
- oktatói korfa
- oktatók jelenléte - távolléte

Erősségek, hozzászólások:

Hodossy-Takács Előd: Erősségünk, hogy szoros a kapcsolat az egyházzal, a gyakorló helyszínekkel. A gyakorlóhelyek nyitottak, van fogadókészség, különösen az oktatási intézményekben.

Hodossi Sándor: A KLM alacsony létszáma is erősség, mivel személyesebb a kapcsolat a hallgató – oktató és a hallgató- hallgató vonatkozásában. Hodossy-Takács Előd: Magasan kvalifikált oktatóink vannak.

Kovács Krisztián: A nyugati teológia első kézből itt van az Egyetemen, a jó külföldi kapcsolatainknak köszönhetően. Fazakas Sándor: Egyetemünk erőssége a BA-MA-doktori képzés hármas egysége.

Erősségek, összesítés alapján kialakult sorrend szerint:

- szoros kapcsolat a közegyházzal
- vallástanár szakos hallgatók motiváltak
- KLM csoportok kis létszáma, személyes kapcsolattartás
- nemzetköziesítés
- kvalifikált oktatók
- BA-MA-PhD egymásra épülő egysége

Gyengeségek, hozzászólások:

Hodossy-Takács Előd: Mit érzünk gyengeségnek? Például van egy jó, egységes könyvtárunk, digitális adatbázisunk, de megfelelően használjuk ezeket a lehetőségeket?

Balog Margit: A minősítő vizsgán az alkalmazatlanokat értékeljük, pedig az alkalmazásokat kellene minősíteni.

Szabóné Kármán Judit: Más tanszékek oktatóinak és kutatási területének jobb megismerése. Külföldi tapasztalata alapján javasolja, hogy a tanszékek munkáit és oktatóit jobban meg lehetne ismerni, ha meghívnák magukhoz egy kis beszélgetésre, bemutatkozásra. Referáló alkalmat kellene teremteni, és megismertetni egymást az egyes tanszékeken folyó kutatásokkal.

Gonda László: Az óráháló nincs összehangolva.

Peres Imre: Következetlenség. A szabályzat szerint 3 napot hiányozhat a hallgató, amit sokan ki is használnak már a szemeszter elején. Később, ha lebetegszik, újabb hiányzása lesz, ami már a három napot meghaladja.

Nehéz a szakdolgozati konzultációkat behajtani.

Szabóné Fodor Adrienne: A szakdolgozati kurzus a Tanítóképzési Intézetben 4 félév, ami több alkalmat kínál a konzultációra, anyaggyűjtésre és az írásra. Nem lehetne-e ezt a hitéleti szakos hallgatóknál bevezetni? A kántor szakos hallgatók esetében látja, hogy nehezebb 2 félév alatt elkészítenik a szakdolgozatot.

Hodossi Sándor: A KLM szakon a 18 év alatti hallgatók és a lelkész szakról lebukott hallgatók vannak.

Bodó Sára: A Gyakorlati Tanszék oktatói túlterheltek. Gyengesség vagy korlát, hogy 30 zárótanításon és 26 vizsgaistentiszteleten kellett részt venniük?

Szabóné Kármán Judit: Nincs lehetőség a felnőttek lelkészképzésére. Volt olyan hallgatónk, aki felnőttként szeretett volna pályát módosítani, lelkész szeretett volna lenni, de református képzést nem talált. Más egyházaknak van felnőtt lelkészképzésük.

Gyengességek, összesítés alapján kialakult sorrend szerint:

- oktatói együttműködés hiányosságai
- hallgatók közötti együttműködés deficitje
- összehangolatlan óráháló
- következetlenség
- oktatói túlterheltség
- felnőttek képzésének hiánya

Lehetőségek, hozzászólások:

Hodossi Sándor: Javaslatot tesz a KLM-es szakpár beindítására. A tanítóképzés műveltségterületeinek mintájára lehetne kialakítani a képzést.

Baráth Béla: Lelkészek szakirányú továbbképzése.

Bölcskei Gusztáv: A szakpár beindításakor számoljunk a realitásokkal. Terhelhetőek-e a hallgatóink?

Kustár Zoltán: A képzés beindításának akkreditációs akadályai is lehetnek. A tanítói diplomára épülő 1 éves KLM képzést megvalósíthatóbbnak tartom és a hallgatók sem lennének úgy leterhelve. Specializációkat könnyebben be tudunk indítani.

Hodossy-Takács Előd: A lelkészi diplomára épülő egy éves vallásstanár képzésünk nagyon népszerű. Folyamatos az utánpótlás. Ez jó minta lehet, valós igényt elégít ki, belátható időtartamú, egyértelmű kimenettel.

Fazakas Sándor: Lehetőséget látok a lelkeszi alapra épülő specializációkra: cigánymisszió és pasztoráció, börtönpasztoráció. Kiszámítható és gazdaságos képzés volna.

Gonda László: Nemzetköziesítés folytatása, idegen nyelven folytatott képzések megvalósítása.

Kovács Ábrahám: Szintén jónak találja Gonda László javaslatát, ami hasznára válna a tanári karnak és az egyháznak is.

Lehetőségek, összegzés:

- épület
- referálás
- további gyakorlóhelyek, további diplomák
- KLM szakpár
- vallástanár szakpár
- kántor szakpár
- szakirányú továbbképzések
- specializálódás
- gyakorlatok hatásfokának javítása
- hálózatos tehetséggondozás
- nemzetköziesítés folytatása

Veszélyek, hozzászólások:

Arany János Gábor: Az új kreditrendszer túl rugalmas, a hallgató szabadon választhat kurzusokat, de a pedagógiai egymásra épültség kimarad.
Fazakas Sándor: A visszajelzések negligálása.

Bodó Sára: A mentor lelkesek felkészítésének hiánya. Az információáramlás elégtelen volta.

Bölcsei Gusztáv: A hallgatók elvesztése a kritikus szakaszban. Az exmisszió vissza hozatala.
[Az exmisszió negatív hatásairól több hozzászólás.]

Veszélyek, összegzés:

- hallgatók elvesztése a kritikus szakaszban
- túl rugalmas óraháló
- visszajelzések negligálása
- mentor lelkesek felkészültségi hiányosságai, anomáliák hatodéven
- exmisszió

- 8) Az intézményfejlesztési tervnek az adott szakra vonatkozó fejlesztési célkitűzései és akciótervei az intézményfejlesztési tervben rögzítettek szerint, időarányosan teljesülnek-e
- Az akkreditációs jelentés meghatározott feladatsor végrehajtása, az ott rögzített ütemezés szerint van folyamatban.
  - Ennek a múlt tanévben ennek fontos fejleménye volt, hogy a szakfelelős koordinációjával 2018 év elején került sor a szak és a szakirány szakmai kompetenciarendjének a szisztematikus átgondolására. Ennek során egyaránt figyelembe lettek véve a zsinati KKK, ELB szabályrendelet, a 2014. évi akkreditációs szakjelentés szempontjai, a szak oktatóinak aktuális tantárgyleírásai, illetve aktuális észrevételei.
  - Ezeken túl a teológia szak képzési rendjét a következő változások érintették:
  - A DRHE más szakjaihoz hasonlóan a teológiai szak oktatási rendjébe is bevezetésre kerültek a romológiai képzés tanegységei.
  - A Debreceni Református Kollégium felújításával kapcsolatos infrastrukturális fejlesztések jelentősen javították a teológiai tanszének és kutatóintézetek helyzetét.
  - Az idegennyelvűsítés kapcsán külön program került kidolgozásra.
  - A 2017/18. tanévben a teológia szakos hallgatóknak szakdolgozataik elektronikus változatát az egyetem e célra létrehozott elektronikus tárhelyére – a „szakdolgozati repozitóriumba” – kellett feltöltenie. Ezt az átállást sikerült zökkenőmentesen megvalósítani.
  - A megújult egyetemi honlapon – mind a szak, mind a szakirány esetében – 2018 elején frissítésre került olvasható bemutatkozó szöveg.
  - Egy külön munkabizottság lett kiküldve az egyetem minőségbiztosítási szabályzatának 14. számú mellékletében közölt 1, 3, 5 éve végzett teológia-lelkész szakos hallgatók pályakövetéséhez kapcsolódó kérdőív revíziója, illetve a börtönlelkészek képzésével kapcsolatos teendők, illetve további posztgraduális képzések lehetőségének átgondolására. Ennek munkája folyamatban van.

Záradék:

Véleményem szerint a teológia szak és a rá épülő lelkész szakirány

- a) vizsgálat jelenleg is megfelel az akkreditációs követelményeknek,
- b) időarányosan megvalósulásra kerültek a szakra vonatkozó intézményfejlesztési célok és akciótervek,
- c) nem érzékelek külön minőségbiztosítási beavatkozást igénylő területet.

Debrecen, 2018. június 15.

Összeállította és benyújtja:

Dr. habil. Baráth Béla Levente
egyetemi tanár, szakfelelős